



KES ON MAAILMAKODANIK?

MARIA SAKARIAS
MONDO MAAILMAHARIDUS- JA TEAVITUSPROGRAMMI JUHT



KES ON TEADLIK MAAILMAKODANIK?



**KES ON AKTIIVNE
MAAILMAKODANIK?**



MILLISED
MAAILMAKODANIKUD
ME VÕIKSIME OLLA?



TÄNASED MÕTTED

- Mida teeb Mondo ja mis on **maailmaharidus**?
- Mida peaksime maailmakodanikena **teadma, oskama ja väärtustama**? Ja kuidas **tegutsema**?
- Milline koht on maailmaharidusel **täiskasvanuhariduses**?



**MONDO ON GLOBAALSET
EBAVÕRDSUST LEEVENDAV
EESTI ORGANISATSIOON**

MONDO.ORG.EE

Telliskivi 60a/5
10412 Tallinn, Eesti

+372 677 5445
mondo@mondo.org.ee

EESTI

GHANA

KEENIA

UGANDA

AFGANISTAN

BIRMA

UKRAINA

JORDAANIA

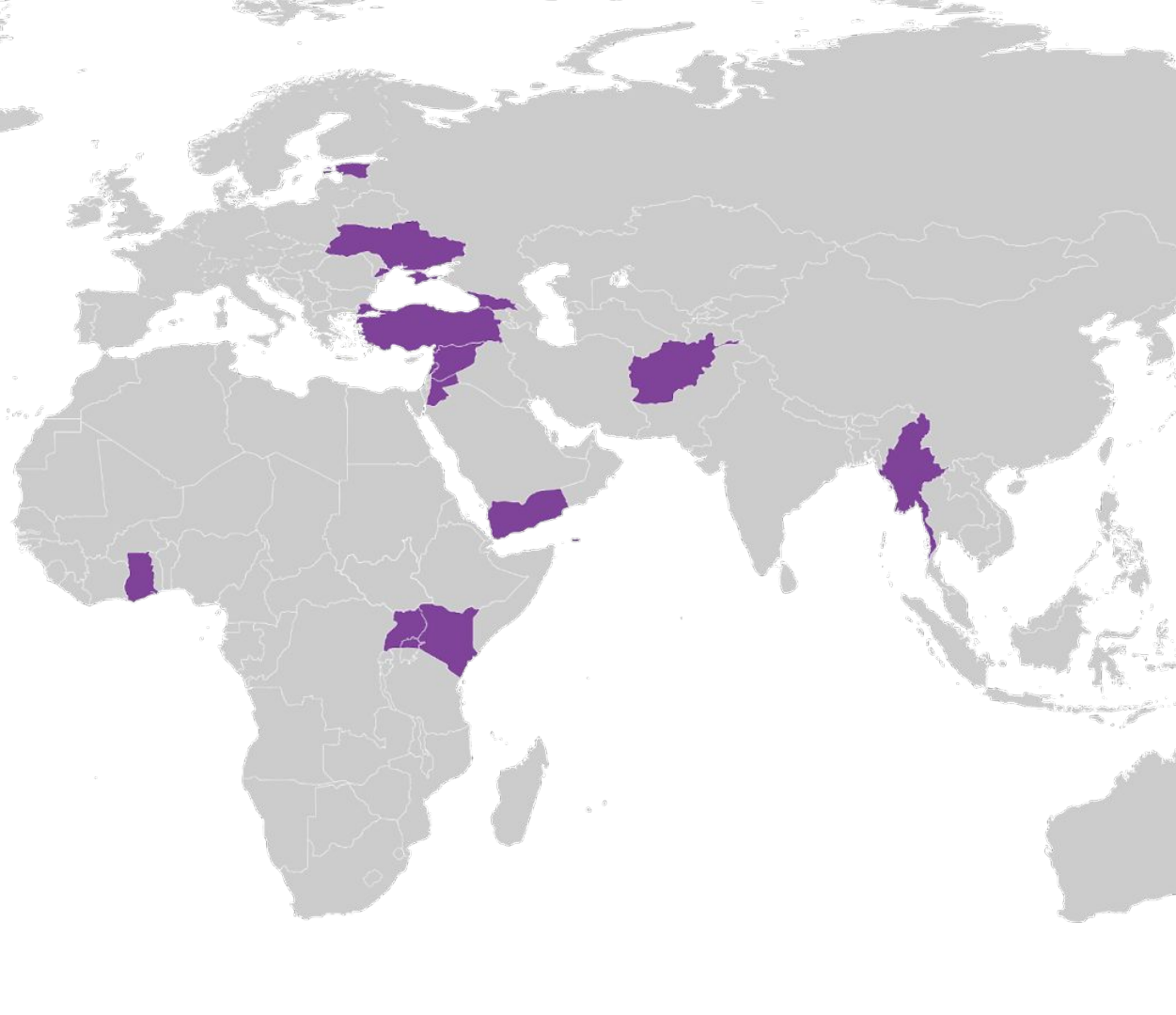
LIIBANON

TÜRGI

JEEMEN

SÜÜRIA

GRUUSIA





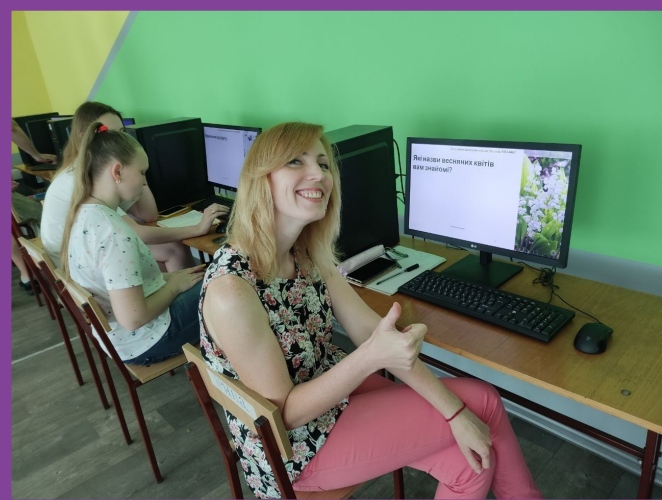
**HARIDUSE JA TERVISE
PROGRAMM**



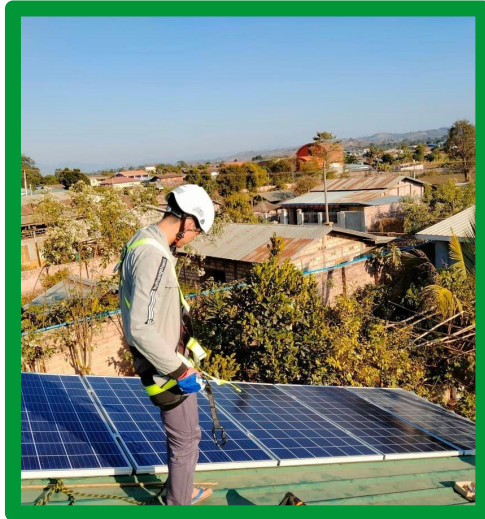
TOIMETULEKU PROGRAMM



**DIGIVÕIMEKUSE
PROGRAMM**



KESKKONNAPROGRAMM



**MAAILMAHARIDUSE
PROGRAMM**

**HARIDUSE JA TERVISE
PROGRAMM**

TOIMETULEKU PROGRAMM

**DIGIVÕIMEKUSE
PROGRAMM**

KESKKONNAPROGRAMM

**MAAILMAHARIDUSE
PROGRAMM**





MIKS JUST MAAILMAHARIDUS?

MAAILM

24.02.2023

ÜLEVAADE | Mida tähendab Ukraina seaduste järgi sõjaseisukord



Lauri Laugen
toimetaja



TULEKUL KÕIGE SOOJEM AASTA? El Niño toob kannatusi lõunamaalastele, pehme talve eestlastele (3)

MITTE JUST KÕIGE PAREM LAPSUKE: Nagu näha, põhjustab Peruu nime saanud nähtus selles riigis suuri üleujutusi.

Foto: AFP/Scanpix



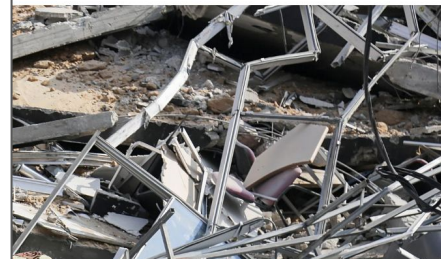
Juhan Mellik



22. september 2023 19:55

Tellijale

BLOGI > **Israeli ja Hamasi sõja 9. päev: ÜRO: Gaza sõja esimesel nädalal tuli miljonil inimesel ümber asuda**





ELAME KRIISIDE KESKEL

- oht demokraatialle, rahule, julgeolekule ja rahvusvahelisele mõistmisele
- globaalne ebavõrdsus kasvab
- ökoloogiline kriis
- majanduskriis
- tõe kriis
- ...



EESTI INIMARENGU ARUANNE 2023

“Elu ei pruugigi olla minevikuga võrreldes ebakindlam, kuid praeguse ebakindluse teeb eriliseks see, et ta **hõlmab paljusid elu aspekte korruga ja puudutab meid kõiki globaalselt.** [...]

Piiramatu kasvu suunatud majandusarengu tulemusel on inimkond jõudnud antropotseeni ajastusse, mil **inimtegevus on hakanud ohustama planeedi tulevikku.**”




**Aga samal ajal on väga paljud
asjad paremaks läinud...**



Welcome to





The Worldview Upgrader



We can predict what you are wrong about. We have asked thousands of important fact-questions to lots of people and identified the most common misconceptions.

Common misconceptions about

The World

 <p>UN Goals</p> 	 <p>Population</p>	 <p>Refugees</p>
---	---	---

Countries



1. 1980. aastal elas umbes 40% maailma elanikkonnast äärmises vaesuses, teenides vähem kui 2 dollarit päevas. Mis on see suurusjärk täna?

10%

30%

50%



2. 1990. aastal elasid 3% maailma inimestest erinevas riigis sellest, kus nad sündisid. Mis on see suurusjärk täna?

4%

14%

24%

85% inimestest vastas valesti. [Gapminder Worldview Upgrader](#)



3. Kui suur osa kogu maailma
plastjätmetest jõuab ookeanidesse?

6%

36%

66%



4. Kui paljudel inimestel maailmas on oma kodus või läheduses juurdepääs puhtale joogiveele?

30%

50%

70%

76% inimestest vastas valesti. [Gapminder Worldview Upgrader](#)



5. Kui paljudel inimestel maailmas on juurdepääs elektrile?

**Vähem kui
20%**

**Umbes
50%**

**Rohkem
kui 80%**



MAAILMAHARIDUS – PIDEPUNKT EBASTABIILSES JA KEERULISES MAAILMAS

TOIMETULEK VASTUOLUDE JA PARADOKSIDEGA



**VAJAME JULGEID,
HOOLIVAID JA TARGALT
TEGUTSEVAID INIMESI**



MIS ON MAAILMAHARIDUS?

Maailmaharidus jagab teadmisi sellest, **kuidas globaalprobleemid mõjutavad üksikisiku, kogukonna ja ühiskonna igapäevaelu** ning kuidas igaüks meist saab mõjutada maailma.



See on **õppimisprotsess**,
mis võimaldab meil jõuda
probleemide teadvustamisest isikliku
vastutuse ja teadliku tegutsemiseni
ning sealt edasi rahvusvahelise
koostöö ja jätkusuutliku inimarenguni.

(Arengukoostöö Ümarlaud, 2004)





**MAAILMAHARIDUS –
KODANIKUHARIDUSE JA
VÄÄRTUSKASVATUSE
GLOBALNE MÕÕDE**



RAHUHARIDUS

Keskkonnaharidus

INIMÕIGUSTE HARIDUS

Antirassistlik haridus

MAAILMAHARIDUS

Võrdõiguslikkuse haridus

Maailmakodanikuharidus



TERVIS

Inimõigused

**LOODUSKESKKOND JA
KLIIMAMUUTUSED**

RÄNNE JA PAGULUS

Toit ja vesi

Rahvusvaheline koostöö

Kultuuridevaheline
suhtlus

TARBIMINE

Majandus

Kultuuriline
mitmekesisus

RAHU

VÕRDÕIGUSLIKKUS

HARIDUS



MILLEKS MAAILMAHARIDUS?

Vanessa Andreotti (2014)

Toimetulek:

- üha suureneva keerukuse
- kasvava ebakindluse,
- mitmekülgsuse,
- olukorrapõhisuse,
- ebavõrdsusega.



De Andreotti, V. O. (2014). Soft versus critical global citizenship education. In Development education in policy and practice (pp. 21-31). London: Palgrave Macmillan UK.



PARADIGMA MUUTUS

Probleemid algavad meie suhtumisest maailma ja meie omavahelistest suhetest





MITU VAADET EBAVÕRDSUSELE

Võrdsus, õiglus ja reaalne olukord



REALITY



EQUALITY



EQUITY



SOCIAL JUSTICE



MUUTUST LOOV MAAILMAHARIDUS



TERVIKLIK



Maailmaharidus peaks olema kaasav ja tegelema mitte ainult teadmistega, vaid ka **empaatia ja sotsio-emotsionaalsete oskustega**.

KRIITILINE



Kasutame meetodeid, mis julgustavad **kriitilist eneserefleksiooni ja uurimisprotsessi, osalust, kaasatust ja koostööd**.

TRANSFORMATIIVNE



Muutust loova õppimise eesmärk ei ole „teha asju paremini” või „teha paremaid asju”, vaid **„näha asju erinevalt”**.



MILLEST ME LÄHTUME?

Haridusvaldkonna arengukava 2021–2035

ÜLDEESMÄRK:

Eesti inimestel on teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad teostada end isiklikus elus, töös ja ühiskonnas ning toetavad Eesti elu edendamist ja üleilmset säästvat arengut



MILLEST ME LÄHTUME?

- Riiklike õppekavade üldpädevused, eelkõige **väärtuspädevus** ja **sotsiaalne pädevus**, aga ka **rohe- ja digipädevused**.
- Maailmaharidus **ei ole lisategevus**, vaid aitab ellu viia seda, mis on tänases koolihariduses nagunii fookuses: **lõiming, õppijast lähtuv õpe, projektõpe, aktiivõpe ja kogukonna kaasatus**.



ALATES 2015: ÜRO KESTLIKU ARENGU EESMÄRGID





ÜRO KESTLIKU ARENGU EESMÄRK 4.7

ÜRO kestliku arengu eesmärgid, eriti alaeesmärk 4.7, nõuavad kõikidelt liikmesriikidelt tegevusi selleks, et **“tagada 2030. aastaks, et kõik õppurid omandavad teadmised ja oskused, mis on vajalikud kestliku arengu toetamiseks**, pakkudes muu hulgas teadmisi:

- kestlikust arengust ja säästvast eluviisist,
- inimõigustest,
- soolisest võrdõiguslikkusest,
- rahu ja vägivallatu kultuuri edendamisest,
- maailmakodanikuks olemisest
- kultuurilise mitmekesisuse hindamisest ning kultuuri osast kestliku arengu saavutamisel“.

TARGET

4·7



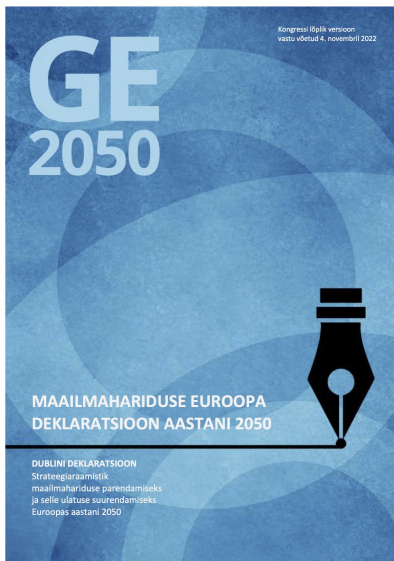
EDUCATION FOR
SUSTAINABLE
DEVELOPMENT AND
GLOBAL CITIZENSHIP

[Ülemaailmsed
säästva arengu
eesmärgid -
Riigikantselei](#)



VÄRSKED ARENGUD MAAILMAHARIDUSE VALDKONNAS: MAAILMAHARIDUSE EUROOPA DEKLARATSIOON 2050

Vastu võetud novembris 2022



“Maailmaharidus on haridus, mis võimaldab inimestel kriitiliselt mõtestada maailma ja oma rolli selles. [...]

See tähendab formaalset, mitteformaalset ja informaalset õppimist; see on elukestev ja hõlmab kogu elu.”

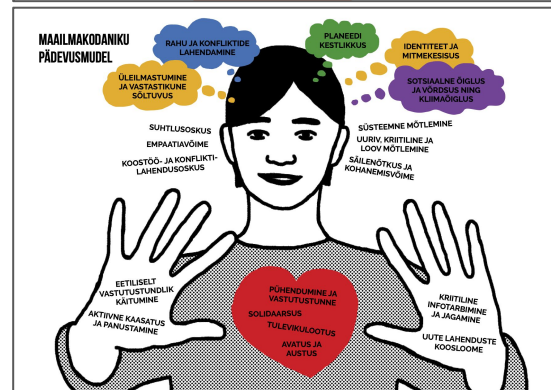
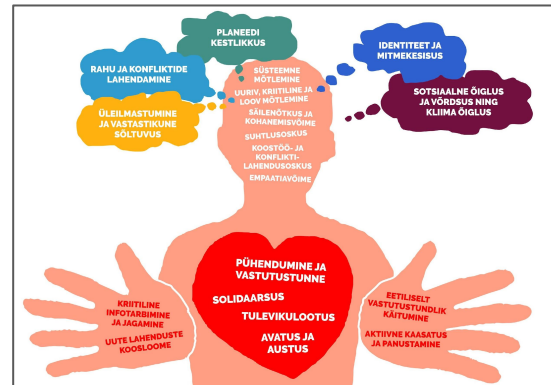
[Maailmahariduse Euroopa deklaratsioon 2050.](#)
[Eesti Välisministeerium](#)



MAAILMAKODANIKU PÄDEVUSMUDEL

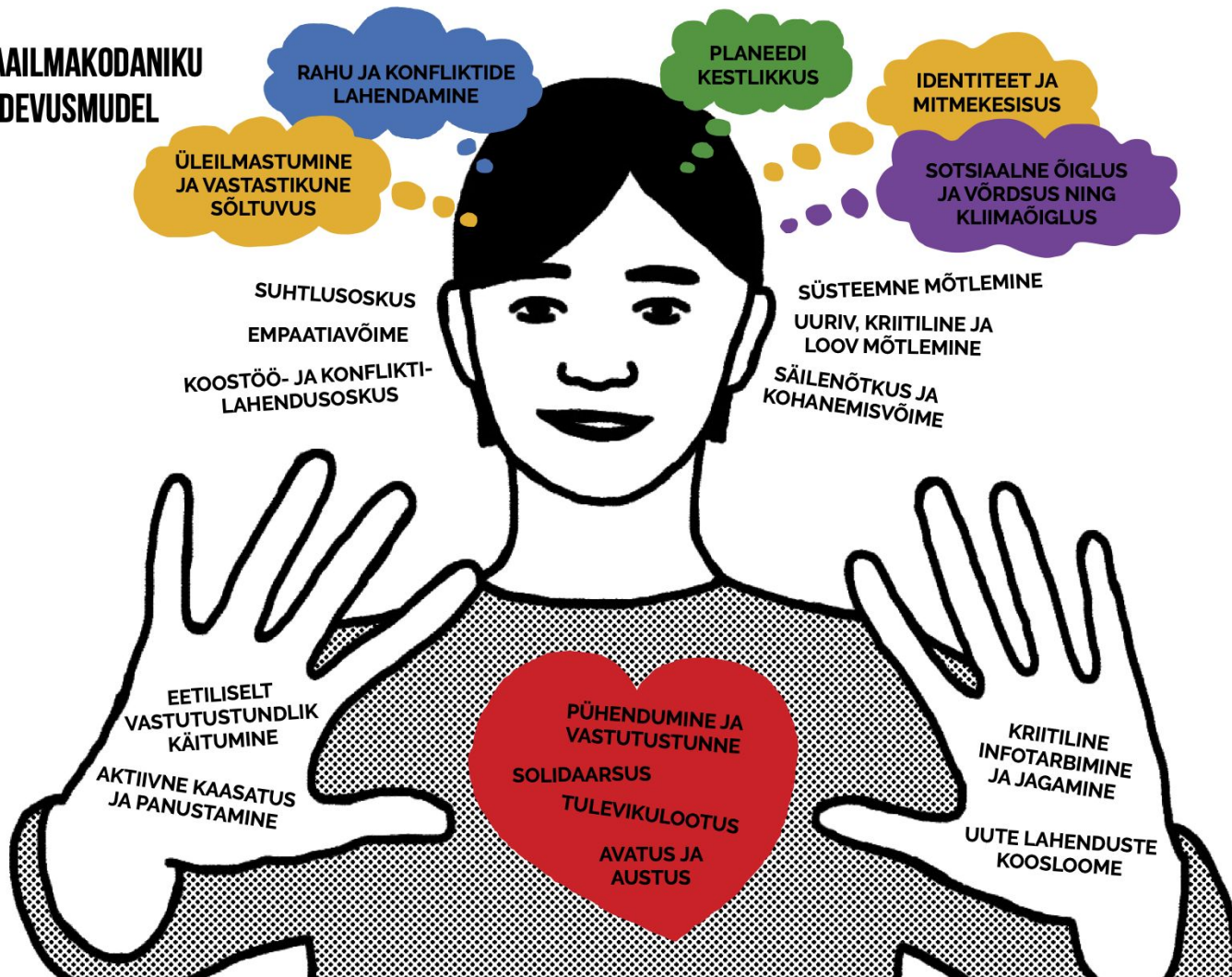
Eesti Arengukoostöö Keskus ESTDEV // Haridus- ja Teadusministeerium

- Lähtepunkt: millised pädevused võimaldavad meil kiirelt muutuvast ühiskonnas toime tulla ja tulevikku positiivselt mõjutada?
- Definiitsioonide ja mudelite võrdlus + pädevustele vastav õpiväljundite tabel kooliastmete lõikes



[Maailmakodaniku pädevusmudel](#)

MAAILMAKODANIKU PÄDEVUSMUDEL





“Maailmaharidus on koosõppimine.

Ma kasvan ise ja saan inimesena endale pagasit koguaeg juurde.

Mõtestan oma väärtusteid ja **muutun tegutsemise käigus oma vaadetes**, mida saan siis lastele edasi anda. Harin ennast koguaeg. See hoiab mu meele ärksa.”

Kadri, Sillaotsa Kooli õpetaja





“Hariduse eesmärk on toetada lapsi saamaks **headeks vanavanemateks kõigile** (inimestele ja teistele olenditele).”

Maori vanasõna





**MIDA PAKUB MONDO
MAAILMAKOOL?**



MAAILMAKOOLI ÕPPEMATERJALID: DOKFILMID, TUNNIKAVAD, ROLLIMÄNGUD, LAENUTATAVAD NÄITUSED

maailmakool.ee/materjalid



MATERJALID

KOOLITUSED

VÕIMALUSED ▾

VÕRGUSTIKUD ▾

TUTVU LÄHEMALT ▾

MINU KONTO ▾

ET ▾



MATERJALID

Otsi materjalidest...

Uuemad eespool ▾

Leiti 242 materjali. [Tühista filtrid](#) ×

1 2 - 10 →

KÄSIRAAMAT: "STRESSI JA TRAUMAGA SEOTUD JUHISED ÕPETAJATELE"



LOE EDASI

👍 Juhendmaterjal, käsiraamat või kogumik

ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti (UNHCR) poolt koostatud käsiraamat, mis toetab õpetajat töös pagulastest noortega, kel avalduvad stressi ja traumakogemuse ilmingud.

KEEL

- eesti
- inglise
- vene
- muu

ÕPPEMATERJALI TÜÜP

- Film
- Videoklipp
- Videoloeng
- Näitus
- Virtuaalnäitus
- Trükkis
- Juhendmaterjal, käsiraamat või kogumik



TÄIENDA ENNAST LÄBI VEEBIKURSUSTE (JA KASUTA SISU OMA TÖÖS)

REGISTREERI KURSUS MATERJALID LOGI SISSE

MONDO RÄNDEKOOL

JÄRGATUD TEEMAD

Tere tulemast Mondo rändeteemalisele veebikursusele!

REGISTREERI SISENE

SUGU JA MAAILM

TERE TULEMAST MONDO SOOLISE VÖRDÖIGUSLIKKUSE TEEMALISELE VEEBIKURSUSELE!

REGISTREERIMINE SISENE ET

Veebikursus SAFER

Veebikursus SAFER keskendub lahenduste leidmisele, et vältida diskrimineerimist koolikeskkonnas. Haridustöötajatel on vaja rohkem oskustegevust ringis suuremat pädevust, et **diskrimineerimisele selle kõige vormides vastu astuda.**

Et teha ainetevahelist koostööd, tuleb meil tugevused ja oskused kokku panna. Peame oskama diskrimineerimist ära tunda ja seda hallata ning muuta klassiruumid ja koolid kõigile **ohutumaks keskkonnaks.** Kutsume sind **õppeteekonnale**, milles on teadmise tuumaks refleksioon.

Õpetajate ja teiste haridustöötajate 150 toimub nõudlikus keskkonnas, kus kajastavad õhukondlikku arutelu kõik tahud. Meil on koolis peaaegu alati kiire. Tihti sooviksime kuni kolmetunnist tühusat loengut ja töötuba,

LOSA II OSA III OSA ET

RÄÄGIME RAHUMEELSELT

Tere tulemast veebikursusele, mis hõlmab inimõiguste, lahenduskese lähenemise (SF) ja vägivaldlast suhtluse INVICI teemasid.


See kursus on sulle, kui oled noorsootöötaja, kogukonnakaktivist, koolitaja, õpetaja, haridustöötaja või juht mõnes muus valdkonnas.

Lahenduskese lähenemise ja vägivaldlast suhtluse võivad ehk alguses tunduda väga erinevad teemad, et läbi ühe kursuse raames, kuid tegelikult täiendavad nad üksteist väga hästi. Lisaks saavad mõlemad teemad kokku inimõiguste harkuriga. Keeruliselt teemades vestlustele nõuad teid suhtlemisstrateegiaid.

Põhjus, miks valisime veebikursuseks just need kaks teemat oli inimesed. Selleks, et õppikime oskustelki jõudma inimesi läbi õige kuulamise. Keskkondades kaevetajate väigudutele on moe vestlustelki jõuda andev meju.

Vienuks selles ise ja alusta kursust!

Õppimiskeskus



TULE KOOLITUSTELE

KURSUSED, ÕPIRINGID, SUVEKOOLID

maailmakool.ee/tegevuste-kalender



KOOLITUSED

- Suvel: suvekoolid
- Talvel: maailmahariduse kursus
- Aasta ringi: koolitused ja maailmahariduse õpiringid

Vaata rohkem maailmakool.ee tegevuste kalendrist.



TARTU ÜLIKOOL

kestliku arengu keskus



tartu
loodus
maja



Peipsi
Koostöö
Keskus





3 MÕTET KOKKUVÕTTEKS

1. Maailmahariduse teemade käsitlemine on tänases haridussüsteemis möödapääsmatu ja hädavajalik.





2. Maailmaharidus väärrib rohkemat teadlikustamist ka täiskasvanuhariduses.

Koostöö

Õppijast lähtuv õpe

Aktiivõpe

Vastutuse võtmine

Ümberpööratud
klassiruum

Projektõpe

Üldpädevused

Eneserefleksioon

Kogukonna kaasatus



3. Iga tegu loeb.



AITÄH!

Maria Sakarias

maria@mondo.org.ee

maailmakool.ee